

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2004:3

En god fortsättning på 2005

Önskas alla bulletinläsare med bilden från en liten skridskois med tillhörande förlystelser. Varje stad har säkert sin vinterglädje och fantasifulla ljusspel. Här är det dock ett veritabelt Tivoli som lockar.

Han klarar "Trycket"

Kansliet hade för en tid sedan ett välkommet besök av RSVI:s (Injusterarnas) ordförande Jörgen Kjeldgård. Vi hade ett förtroendefullt och givande samtal om vårt gemensamma intresse för att få kvalitativa ventilationssystem. Jörgen, som också är redaktör för "Trycket"- injusterarnas medlems-tidning, har erfarenhetsåterföring och praktikfallsbeskrivning som viktiga nyckelord. Han efterlyser goda råd och tips från besiktningsmännen, som han gärna tar emot för införande i "Trycket". Han ser också fram emot en ökad samverkan i mättekniska frågor mellan besiktningsmän och injusterare.

Välkommen till Helsingborg

Boka in kunskapskonferensen i Helsingborg 14-15 april. Ett topparrangemang som både ger insikt och utsikt. Och gemenskap för kunskap..

I detta nummer bl a:

- 2 FukiS logotyp**
Du får använda FunkiS logotyp
- 2 Nya regelverkskurser 2005**
FunkiS kunskapskurs i byggregelverket
- 3 Digitala intyg**
En intressant framtid?
- 3 Radonkompendiet i ny utgåva**
Nytryck i slutet av januari planeras
- 3 Verksamhetsplan**
FunkiS verksamhetsplan för 2005
- 4 Knutpunkt - Kunskap**
Konferens i Helsingborg 14-15 april
- 5 Mätteknik i handbokserie**
FunkiS har granskat...
- 5 Upphandling av OVK**
Faktorer att ta hänsyn till?
- 6 Uppdrag granskning**
Information från etikgruppen
- 8 Energideklarering av byggnader**
Högaktuellt ämne
- 10 Byggnadsdeklarationer**
FunkiS svar avseende SOU 2004:78
- 12 Storsatsning på luft**
Kampanjer av Svensk Ventilation
- 12 Utvärdering av OVK anbud**
Ett ständigt debattämne
- 13 Radondiplomerade**
Höstens lista på godkända radonutbildade
- 14 Miljööverdomstolens domslut**
Mät och redovisa vent / termiskt inomklimat
- 16 Kallelser till extra stämmor**
"maj" föreslås bli "mars-maj"

FunkiS

Funktionskontrollanterna i Sverige

FunkiS Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OVK

Adress: FunkiS, c/o StyroVent Syd Konsult AB,
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Telefon: 040 - 41 24 15
Telefax: 040 - 41 01 51
Epost: funkis@funkis.se
Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Hans Fischer
Redaktion: Johnny Rosendahl
Layout: Ulf Rosendahl
Omslagsbild: Tivoli, Köpenhamn
Tryck: Holmbergs, Malmö

Du får använda FunkiS logga!

Syftet med en logotyp är att människor genom att se den ska veta vad den står för, i det här fallet Funktionskontrollanterna i Sverige.

Det är därför viktigt att logotypen används med omsorg och i ett värdigt sammanhang. FunkiS tycker att det är positivt att medlemmarna använder logotyperna. Dock gäller följande enkla etiska regler:

- FunkiS logotyp får inte förvrängas, förvanskas eller kombineras med andra symboler.
- FunkiS logotyp får inte användas så att den strider mot FunkiS ideologi eller utbildningssyfte.
- Det skall framgå att medlemskapet i FunkiS är personligt och inte knutet till firma eller organisation.

På www.funkis.se finns FunkiS logotyp att ladda ner i följande format:

Logga för trycksaker "eps"

Under "medlemssidan" finns logotyp som eps-fil. Denna lämpar sig bra till trycksaker och i dokument för utskrift på PostScript skrivare.

Logga för hemsidor "gif"

Under "länkar" finns två logotyper för användning på hemsidor. En för ljusa och en för mörka bakgrunder. Kan användas tex för att länka till www.funkis.se.

Önskar ni använda loggan i andra filformat kontakta kansliet.

Nya regelverkskurser 2005

FunkiS kunskapskurs i byggregelverket fortsätter och förfinas. Under 2005 blir det fyra nya kurstillfälle.

Kursen vänder sig till dig som skall förnya din riksbehörighet för OVK, men är även lämplig för sökande av lokalbehörighet eller för dig som vill vara väl uppdaterad i byggregelverket.

- Lomma 18 februari, kl 09.00-12.00
FunkiS kansli, Kontorsgatan 30, Fri parkering
- Stockholm 4 mars, kl 13.00-16.00
Plats meddelas senare
- Lomma 16 september, kl 09.00-12.00
FunkiS kansli, Kontorsgatan 30, Fri parkering
- Göteborg 30 september, kl 13.00-16.00
Plats meddelas senare

OBS! Anmälningssblankett finns på Internet

Genomgång sker av de delar i byggregelverket som omfattas av certifieringsorganens kunskapsprov. Egenprovning med facitgenomgång. Tips vid val av certifieringsorgan. Kort information om FunkiS-nyheter. Kunskapskurserna arrangeras helt i FunkiS egen regi.

- Medlemspris: 800 kr exkl moms
- Senast anmälan en vecka innan resp. kurs
- I priset ingår fika, kurshäfte, kursintyg
- Deltagarantal: min 6st/kurs, max 12 st/kurs
- Anmälan finns på Internet. Faxe in den till kansliet.
- Bekräftelse och faktura kommer i god tid innan kursdagen

För dig som inte har möjlighet att gå kursen men ändå vill läsa på, har FunkiS sammanställt ett material som går att beställas via kansliet. Materialet innehåller valda delar från PowerPoint-bildspel och kurskompendium.

Regelverkskurs i Lomma den 10 september 2004.

Ändrad adress?

Har ditt företag planer på att flytta eller har du ny email.

På Internet rättar du själv dina medlemsuppgifter såsom adress, telefon, fax och email. Gå in på www.funkis.se och logga in dig på medlemssidan. Har du nya behörighetsuppgifter ber vi dig faxa en kopia till kansliet så rättar vi.

På Internet finns det även möjlighet att skriva in en valfri text om dig och ditt företag. Fältet kallas "Specialitet" och är även sökbar via sidan "Sök medlemmar" för den som söker besiktningsman.

Kansliet gör då och då utskick via email. Detta är ett snabbt och billigt sett att nå ut till medlemmarna. Tyvärr har vi inte emailadresser till alla. Vi får även en del returer pga att de är felaktiga. Vi uppmanar därför alla att kontrollera sin email i FunkiS medlemsregister.

Har du ny behörighet ?

Glöm inte - kopia till kansliet !

Hjälp FunkiS att uppdatera registret. Faxa alltid in en kopia på ditt certifikat när du förnyat din behörighet.

Digitala OVK-intyg

FunkiS har fått en förfrågan från ett företag som utvecklar, producerar och säljer digitala hyresgästregister och porttavlor om regelverket kan godtaga ett digitalt OVK-intyg.

Man vill slippa ifrån lösa lappar och istället visa intyget på en dataskärm. Efter samråd med Boverket har vi svarat att det inte finns några hinder för att ha intyget digitalt. Underskriften måste dock äkthetsgaranteras, men det finns ju olika lösningar framtagna som klarar av detta. Idén är intressant och kan säkert även passa för byggnadsdeklarationer, energideklarering och allt annat som byggnadsägaren måste aktuellhålla och tydliggöra för hyresgästerna. Vad tycker du?

Årsmöte 2005

FunkiS årsmöte i Helsingborg

Medlemmarna välkomnas klockan 15 den 14 april till årsmöte på hotell Marina Plaza i Helsingborg. Passa även på att delta i den efterföljande kunskapskonferensen. Mer om denna finns på sidan 4.

Radonkompendiet i ny utgåva.

Radonkompendiet har framtagits på uppdrag av Boverket genom FunkiS försorg i samverkan med Lunds Tekniska Högskola, fys.inst.

Det används som en del i radonutbildningen av riksbehöriga funktionskontrollanter. Det används också vid informationer till länsstyrelser och kommuner.

Nuvarande Radonkompendium 2003:1, utgåva 3 revideras därför att det har hänt en hel del inom radonområdet den senaste tiden. Boverket har reviderat sitt informationsmateriel och sin ansökningsblankett. Boverkets föreskrifter och råd har ändrats.

Socialstyrelsen har förändrat riktvärdet från 400 Bq/m³ till 200 Bq/m³. Ändringar görs i SSI:s metodbeskrivning. Vissa delar utgår och ersätts av det som är aktuellt.

Nytryckning av radonkompendiet görs när revideringen är klar och beräknas kunna ske under slutet på januari 2005.

FunkiS Verksamhetsplan för 2005

Godkänd vid styrelsemöte 2004-11-23

Gökalend vid styrelsemöte 2004-11-23

Mån	jan					feb				mars				april				maj					juni			
Vecka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
må	3	10	17	24	31	7	14	21	28	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	st 30	6	13	20	27
ti	4	11	18	25	1	R 8	st,X15	22	1	R 8	15	S,X 22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
ons	5	12	19	26	2	9	16	23	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29
to	6	13	20	27	3	T 10	17	24	3	10	t 17	24	31	7	A,S 14	21	28	5	12	19	t 26	2	9	16	23	30
fre	7	14	21	28	4	11	rk 18	25	rk 4	11	18	25	B 1	8	K 15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	B 24	1
lör	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2
sön	9	16	23	30	6	13	20	27	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3

Mån	juli				aug					sep				okt					nov				dec			
Vecka	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
må	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	st 14	21	28	5	12	19	26
ti	5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27	R 4	11	18	R 25	1	8	15	22	29	6	13	20	27
ons	6	13	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28
to	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	t 10	17	24	1	8	15	22	29
fre	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	rk 16	23	rk 30	7	14	21	28	4	11	18	B 25	2	9	16	23	30
lör	9	16	23	30	6	13	20	27	3	S 10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31
sön	10	17	24	31	7	14	21	28	4	S 11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	32

Förklaring till bokstäver efter dagnummer:

S Styrelsemöte i Stockholm 22 mars, Skåne 10-11 sept.

st Styrelse, telefonmöte kl 17-19 om inget annat meddelas

T TR-möte Stockholm 10 feb.

t TR-VU:s möte. Plats bestäms efterhand.

AS Årsmöte 14 april Hotell Marina Plaza i Helsingborg. Efter årsmötet genomförs kort styrelsemöte.

K Konferens på hotell Marina Plaza i Helsingborg

B Bulletin - prel utgivningsdag 1 april, 24 juni, 25 november, manusstopp 14 dagar innan.

rk Kurs i byggregelverket: Lomma 18 februari, Stockholm 4 mars, Lomma 16 september, Göteborg 30 september

R Radonkurs för medlemmar och utomstående med riks K-behörighet: Stockholm 8 feb, Lomma 8 mars, Stockholm 4 okt, Lomma 25 okt

X Extra stämma för stadgeändring av § 9, avseende ändring av tidpunkt för årsmöte från "maj" till "mars-maj"

Knutpunkt Kunskap

FunkiS Konferens Helsingborg 14-15 april 2005

Följ med till Helsingborg!

FunkiS inbjuder till konferens i samband med årsmötet. Turen har kommit till Helsingborg och temat kunskap. Vi har bjudit in ett flertal duktiga föreläsare inom olika ämnesområden. Det kommer även finnas sex utställande företag. Allt detta går i kunskapens tecken och äger rum på Hotell Marina Plaza i Helsingborg.

Vad FunkiS konferens

Tema Kunskap

Var Helsingborg, Marina Plaza

När 14-15 april 2005 (torsdag-fredag)

Program

Torsdagen startar med FunkiS årsmöte kl 15.00. Därefter tar vi på båten till Helsingör och "turar" dvs åker fram och tillbaka så många gånger man önskar. På båten bjuds det på öl och macka. Det finns även möjlighet att gå i land i Helsingör och shoppa. På kvällen äter vi en två-rätters gemensam middag. Efter frukosten på fredagen startar kunskapskonferensen som håller på till kl. 16.

Föreläsare

På plats denna dag finns föreläsare från Lunds Tekniska Högskola, Ventordningen i Danmark, SIFU, FSV och Boverket

Utställare och informatörer

Svensk Ventilation, Lindab, Energyconcept in Sweden, Energirådgivarna, Svensk Byggtjänst och IUC i Katrineholm ställer ut och informerar.

Helsingborg

Helsingborg ligger så nära Danmark och kontinenten du kan komma i Sverige. Du får inte missa den klassiska färjeresan till den danska sidan. Via en räkmacka når du smörrebrödets hemland och charmiga Helsingör på bara tjugo minuter. Även på den svenska sidan är rörelsefriheten stor. Här passerar såväl motorväg som intercitytåg. Det går även bra att flyga hit via Ängelholm, ca 25 min med bil från Helsingborg.

Konferenslokal Öresund

Hotell Marina Plaza i Helsingborg

Knutpunkten

Precis intill hotellet ligger "Knutpunkten" som är en central trafikpunkt för tåg, båt och bussförbindelser. Knutpunkten erbjuder även restauranger, cafeér, butiker, parkeringshus, mm och passeras av 18 miljoner resande per år.

Hotellet

Elite Hotel Marina Plaza ligger vid kanten av det glittrande Öresund. Med den marina atmosfären bjuder hotellrummen på en härlig kombination av bekvämlighet och vila. På översta våningen, med utsikt över sundet och Helsingborg, välkomnas vi av ljusa och luftiga konferenslokaler.

Länkar

Hotellet - www.marinaplaza.elite.se

Båten - www.scandlines.se

Danmark - www.helsingor.dk

Helsingborg - www.helsingborg.se

Flygbiljett - www.kullaflug.se

Tågbiljett - www.sj.se

FunkiS - www.funkis.se

Boka in 14-15 april - Inbjudan och anmälningsslapp skickas till dig inom kort...

Mätteknik i handboksserien

VVS 2000 Tabeller & Diagram har förstärkts med ett kapitel om Mätteknik. Kapitlet har utformats av Leif Nilsson vid Mätcentralen i Göteborg, med stöd av kollegor på Sveriges Provningsanstalt SP.

Vid granskning av materialet har Funktionskontrollanterna i Sverige (Funkis), Riksorganisationen Sveriges Ventilationsinjusterare (RSVI), SIFU och Installatörernas Utbildningscentrum (IUC) medverkat. Remisstiden har varit kort, bara 10 dagar men vi har fått bekräftat att Funkis bidrag har uppskattats. 35 Funkis-medlemmar fick materialet på remiss och resultatet sammanställdes av kansliet.

Mätteknikkapitlet är inte en hel kurs i mätteknik. Det syftar främst till att vara ett stöd vid framtagandet av lämpliga mätmetoder och kontroller för VVS-system, och vid analys och presentation av resultaten.

Utrymmet i kapitlet räcker tyvärr inte till för att t ex behandla risken från störningar av olika slag vid fältmätningar. Detta är ju ett en vanlig mätmiljö som OVK-aren har att tampas med. Kapitlet om mätning av hastighet och flöde har fått med en viktig hänvisning till T22:an. Generellt sett så har Funkis berömt arbetet. Speciellt tack till vår kontakt Signhild Gehlin för god samverkan. Beställ Kapitlet Mätteknik på Förlags AB VVS, tel 08-7838380, ISBN 91-973834-8-1

Upphandling av OVK

Under senare år har det i ökande omfattning dykt upp skriftliga förfrågningar, som avser upphandling av OVK. Avsändare är främst kommunernas fastighetskontor och fastighetsbolag.

Förfrågningarna brukar avse årsbehovet av OVK för kommunens direkt och indirekt ägda byggnader.

Förfrågningarnas utformning har mycket gemensamt. De visar ofta prov på stor fantasifullhet när det gäller att komponera system där anbudsgivarens meriter skall bedömas och poängsättas, allt för att, som man kanske tror, lätt kunna avgöra vem som skall få uppdragen. Ett lågt pris premieras nästan alltid i så hög grad att besiktningsmannens erfarenheter, noggrannhet och integritet blir relativt betydelselösa faktorer.

Är det så att OVK-are ute i landet nickar instämmande. I så fall är det en bedrövlig situation.

Vi i Etikgruppen vill gärna veta vad ni tycker. Har ni fått skriftliga förfrågningar – bra eller dåliga – ta en kopia och skicka till Funkis' kansli eller faxa direkt. Vi måste hjälpas åt att få ordning på det här.

Funkis' Etikgrupp

Beställ Funkis Material !

Funkis Bulletinen

Enstaka nummer Pris 50 kr/st.

Bulletinpaket med tidigare utgåvor. Pris 500 kr.

OVK-protokollet 2.0

Funkis dataprogram för obligatorisk ventilationskontroll. Medlemspris 1480 kr

OVK-protokollet Export - Import

Funkis tillägsprogram till OVK-protokollet. Programmet möjliggör överföring av data från olika användare av OVK-protokollet. Pris 820 kr

Funkis FOS 1.3

Tekniska Rådets - Frågor Och Svar som dataprogram. Med Funkis FOS har du en värdefull hjälp för den egna tolkningen av OVK-frågorna. En hjälp som dessutom ständigt fylls på med nya frågor och svar! Version 1.3 innehåller 250 st frågor. Pris 720 kr

Funkis Adressetiketter

Namnetiketter ur Funkis medlemsregister. Pris 3 kr/st
Urval av område och sortering är möjlig.

Kontakta kansliet 040-412415 för mer information.
Frakt och moms tillkommer på samtliga priser.

Uppdatera dina mättekniska kunskaper på SIFU!

... antingen genom att anmäla dig till SIFUs schemalagda utbildning "Mätteknik för luftbehandlingsinstallationer" i Borås den 22-25 februari eller 30 maj-2 juni 2005.

... eller genom att anmäla ditt intresse för en specialanpassad utbildning för funktionskontrollanter.

Är intresset tillräcklig stort så kan vi genomföra en utbildning någon gång under våren. Ring Berit Reinholdsson 033-164218 eller maila berit.reinholdsson@sifu.se.

SIFU

www.sifu.se

"Uppdrag granskning – en krävande arbetsuppgift"

**FunkiS är en ideell förening med flera syften.
Enligt våra föreningsstadgar skall den**

- **"samla behöriga funktionskontrollanter enligt SFS 1991:1273"**
- **"verka för en enhetlig teknisk och etisk nivå på funktionskontrollanterna inom landet"**
- **"verka för informationsspridning och kunskapsåterföring till medlemmarna"**

Samlandet förverkligar FunkiS på olika sätt och med olika medel. Bulletiner, lokalträffar och årsmöten är sådana yttringar, som binder samman medlemmarna såväl socialt som yrkesmässigt. Det är viktigt att vi upprätthåller många och goda kontakter med andra OVK-are och att vi ventilerar våra problem med kollegor. De enhetliga nivåerna försöker vi säkerställa genom arbetet i Tekniska rådet TR och i Etikgruppen EG. TR sköter tekniken medan vi i Etikgruppen EG svarar för etiken. Både TR och EG är permanenta institutioner inom FunkiS.

Vi skall ägna den här artikeln åt att berätta lite om EG.

Etikgruppen EG har konkret 12 etiska regler (antogs av FunkiS' styrelse i november 1994) samt ett antal oskrivna regler att arbeta efter. Dessutom har vi inom gruppen en arbetsmall, som styr vår verksamhet. Även denna mall har sanktionerats av styrelsen. I FunkiS Etikgrupp sitter sedan 1998 Rolf Sandell och Erik Kylefalk..

Vem kan då vända sig till EG?

Utan inbördes rangordning bl. a:

- Kommunernas OVK-handläggare
- Byggnadsägare/förvaltningsföretag
- Funkismedlemmar
- Fastighetsmäklare
- Jurister, som handlägger mål med OVK-anknytning

Hur arbetar EG?

Då någonting inträffat eller ibland inte inträffat trots att det bort göra det, hör de nämnda grupperna av sig till oss antingen via kansliet eller direkt till någon i EG. Vi skall senare ge några exempel på vad det kan handla om.

Ofta är två parter inblandade. Det kan vara en byggnadsägare, som inte är nöjd med en OVK-kontrollants protokoll. Vi skriver då först till båda parterna och ber om deras redogörelse för vad som har inträffat, och återkommer kanske med ytterligare frågor. Vi studerar bygghandlingar och bygglov, FOS, FARO och aktuella byggnormer samt inte minst de etiska reglerna. EG tar därefter ställning i sakfrågan och meddelar parterna sitt beslut skriftligt.

Under den tid som den nuvarande Etikgruppen arbetat har vi haft ett problem, som verkar svårlöst. Trots att vi i allt vårt arbete på alla sätt försöker skydda våra uppgiftslämnarens anonymitet, händer det allt som oftast att anmälare backar ur då de mer konkret måste precisera fakta i ett pågående ärende. Får vi ett namn och en beskrivning om vad som är fel har vi möjligheter att nysta vidare via våra kanaler utan att anmälarens namn kan spåras. Vi vill inte lyssna på skvaller men gärna seriöst informeras av personer med

civilkurage. Efter sex år i EG har vi inga illusioner om att alla följer den smala vägen. En och annan genar, mer eller mindre.

För alla kunniga, erfarna och målmedvetna OVK-besiktningsmän måste det kännas angeläget att vår kår har ett gott anseende hos myndigheter och beställare. Den positionen kan vi uppnå om alla följer spelets regler och tar sitt ansvar som seriösa besiktningsmän.

Vad gör då Etikgruppen?

Våra ärenden kan indelas i två grupper: Bristande kunskaper och Etikbrott.

Bristande kunskaper

Gemensamt för denna grupp är att det handlar om just bristande kunskaper, inte om mer eller mindre uppsåtliga etikbrott.

I första hand anser vi i EG att en positiv behandling bör tillämpas. Medlemmar med bristande kunskaper måste förmås att på olika sätt komplettera och friska upp gamla kunskaper. Såväl teoretisk som praktisk vidareutbildning måste, som idag, vara en självklar del av OVK-verksamheten.

Om vi i EG noterat kunskapsbrister hos medlemmen ger vi tips om lämpliga vidareutbildningar och ser därvid FunkiS interna kursverksamhet som ett utmärkt exempel på lämplig utbildning.

Etikbrott, som medför disciplinära åtgärder

Vi har delat in dessa efter en tregradig skala beroende av "brottets" svårighetsgrad.

1. Den lindrigaste formen, *Erinran*, ges vid allvarligare förseelser, som inte upprepas. Ärendet behandlas konfidentiellt inom EG. Är medlemmen inte nöjd med EG:s beslut dras ärendet i FunkiS' styrelse. Vi försöker fortfarande att behandla det konfidentiellt men då en större grupp nu är informerad kan det vara svårt att lämna några garantier. Obehaget för medlemmen är också att han har EG:s ögon på sig i framtiden.
2. En allvarligare form är *Varning*. En varning skall, med några undantag, alltid föregås av en erinran och utdömas vid upprepade allvarliga förseelser och vid mycket allvarliga förseelser av engångskaraktär. Ärendet bereds i EG och dras sedan alltid för styrelsen. En utdelad varning publiceras i Bulletinen.
3. Om medlemmen inte tar rättelse efter att ha fått en eller högst två varningar, kan denne efter beslut av FunkiS' styrelse *uteslutas* ur föreningen i enlighet med dess stadgar. Uteslutningen rapporteras till berört certifieringsorgan eller till kommunens byggnadsnämnd, vilka i sin tur får bedöma om *behörigheten skall dras in*. Uteslutningen publiceras alltid i Bulletinen.

Exempel på fall, som behandlats av EG.

1. En erfaren och kunnig besiktningsman, med ambitionen att få rätsida på en nedgången installation, lämnade protokoll till BN och byggnadsägaren. Anmärkningarna var kortfattat beskrivna och svåra att förstå. Till byggnadsägaren lämnade han en fylligare beskrivning där det klarare framgick vad anmärkningarna avsåg. EG menade att BN och byggnadsägaren skall få samma bedömningsunderlag. Ingen vidare åtgärd vidtogs utöver att denna rekommendation lämnades.
2. I samband med en stor fastighetsförsäljning ville köparen att godkända OVK-handlingar skulle uppvisas av säljaren. Den anlitate besiktningsmannen tog emellertid lite för lätt på sin uppgift. En förnyad besiktning, som köparen senare lät utföra, visade nämligen på en hel del fel i den första besiktningen. Den förste besiktningsmannen fick följaktligen en erinran av EG.
3. EG har på senare tid uppmärksammat att många besiktningsmän inte redovisar sina luftflödesmätningar i OVK-protokollet. Mätresultaten är en del av protokollet och skall alltid redovisas vid F, FT och FTX.
4. En besiktningsman skulle avgöra en tvist genom att delbesiktiga några avgörande punkter i ett OVK-protokoll. Han godkände systemen trots att all tillgänglig litteratur och erfarenhet talade emot ett godkännande. Besiktningsmannen tilldelades därför en varning..

Låt oss nu titta lite närmare på bakgrunden till varför luftflödesprotokollet skall ingå (punkt 3 ovan).

Följande säger förordningen 1991:1273 om mätningar:

”6 § Vid varje besiktning skall protokoll föras. I protokollet skall antecknas resultatet av kontrollen enligt 5 §. Ett exemplar av protokollet skall lämnas till byggnadens ägare och ett exemplar sändas till sådan nämnd som avses i 3 § första stycket.”

3 § hänvisar i sin tur till BVL 16 §.

Vad säger Boverkets ”Allmänna råd”?

I kapitel tre ägnas en hel sida åt hur kontrollanten skall hantera mätmetodik. Detta understryker vilken vikt Boverket lägger vid luftflödesmätningar.

När det gäller F-system skriver man exempelvis i tredje stycket följande: ”Av protokollet bör framgå hur utlufttillförseln är tänkt att fungera och hur den faktiska funktionen uppmätts och bedömts”.

EG:s kommentarer:

När det gäller F-, FT- och FTX-system kan man inte göra en korrekt bedömning av systemens funktion utan att mäta luftflödena. Iakttagelser från såväl mätningar som okulärkontroller skall antecknas i ett protokoll. Luftflödesprotokollet är således en del av OVK-protokollet och kan inte undantas då detta distribueras till byggnadens ägare och till kommunen.

Det finns också en rad praktiska skäl till varför flödesmätningarna skall redovisas:

- det är inte säkert att samme kontrollant får göra nästa återkommande kontroll på systemet. För efterföljande kontrollanter är det därför av stort värde att ta del av tidigare flödesprotokoll för att kunna jämföra med sina egna mätningar.
- brukarna kan av någon anledning vilja ta del av mätningarna. De anser kanske att luften i lägenheten eller lokalen är dålig och vill kontrollera vilket flöde, som är uppmätt. Protokollet är offentlig handling och skall vara tillgängligt för alla.
- det händer också att en kommuns miljöförvaltning vill ta del av gjorda mätningar i samband med någon utredning.
- enligt BVL 17 § skall kommunernas nämnder för OVK-tillsynen kontrollera om respektive funktionskontrollant har åsidosatt sina skyldigheter. Hur skall de kunna göra det om OVK-protokollen är ofullständiga?
- finns det egentligen någon anledning att inte lämna in ett flödesprotokoll? Det skulle i så fall vara att kontrollanten aldrig gjort några mätningar.

Därutöver är det illojalt mot de kollegor, som lägger ner tid och pengar på att göra sina protokoll fullständiga. EG har gett de felande en erinran.

Exempel på ”brott” där EG anser att en varning är berättigad.

- Negativ beställarpåverkan på besiktningsmannen
- En besiktningsman fortsätter att lämna in ofullständiga besiktningsprotokoll – exempelvis utan flödesprotokoll - trots tidigare erinran
- En besiktningsman låter någon som saknar behörighet eller har för låg behörighet göra själva besiktningen men skriver själv under protokollet

Exempel på ”brott” som kan och bör leda till utslutning ur FunkiS och förlust av behörighet.

- Besiktningsmannen godkänner/underkänner system utan att ha besiktigt på platsen.
- Besiktningsmannen tar inte rättelse trots tidigare varningar.

Sammanfattningsvis vill vi poängtera att EG vill arbeta för att hjälpa medlemmar, som i god tro och med de bästa avsikter genomför sina OVK-uppdrag. Ibland blir det emellertid fel och det kan ju drabba oss alla. De som mot bättre vetande handlar i strid med de etiska regler som styr OVK-arbetet tar vi oss däremot gärna en extra titt på.

Rolf Sandell & Erik Kylefalk

Energideklarering – på remiss!

FunkiS är en av 97 remissinstanser för SOU 2004:109 – ”Energideklarering av byggnader - För effektivare energianvändning”. Under januari genomför FunkiS lokala möte på 13 orter, fördelade över Sverige, för att på detta sätt få bästa möjliga underlag för vårt remissvar. FunkiS har tidigare informerat om bakomliggande EU-direktiv, se i bulletin 2003:1/2003:2, s 14 och 15. Dagens utredning, som är på 325 sidor finns, uppdelad på tre pdf-filer, att hämta på <http://www.regeringen.se/sb/d/496/a/32908>. Den kan även beställas som bok hos Fritzes på 08-6909191. Här är lite klipp från utredningens sammanfattning, främst för att stimulera dig till en ordentlig genomläsning av detta viktiga material. Från och med 2006 gäller energideklarering om experter finns att tillgå!

Energideklaration är:

- en handling upprättad av en oberoende expert
- som redovisar en byggnads energiprestanda,
- referensvärden
- och förslag på energieffektiviserande åtgärder.

Författningsförslag och kommentarer:

1. Förslag till lag om energideklaration
2. Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)
3. Förslag till lag om ändring i fastighetsmäklarlagen (1995:400)
4. Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Uppdraget

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog i december 2002 direktivet 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda. Direktivet syftar till att effektivisera energianvändningen i bebyggelsen och därigenom bidra till ett minskat utsläpp av klimatpåverkande växthusgaser. På så sätt kan EU:s importberoende av energi minska och försörjningstryggheten avseende energi öka. Direktivet fastställer krav i fråga om

- beräkningsmetodik för byggnaders integrerade energiprestanda,
- minimikrav avseende energiprestanda för nya byggnader och byggnader som genomgår större renovering,
- energicertifiering av byggnader,
- regelbundna kontroller alternativt rådgivningsinsatser avseende värmepannor, och
- regelbundna kontroller av luftkonditioneringssystem.

Vi har haft i uppdrag att lämna förslag till hur direktivet kan genomföras i Sverige. I detta har även ingått att se över tillämpningen av Boverkets byggregler (BFS 1993:57). Enligt kommittédirektiven för vårt uppdrag skall vi analysera alternativa sätt att genomföra direktivet med beaktande av dess syfte och behovet av att skapa ett kostnadseffektivt system för de berörda aktörerna. Intresset av att begränsa de administrativa bördorna för tillsynsmyndigheter, certifieringsorgan, fastighetsägare och hyresgäster skall också beaktas.

SOU 2004:109

Energiprestanda

Begreppet energiprestanda är centralt i direktivet. Enligt direktivets definition är energiprestanda ”den faktiska eller beräknade energimängd som används för att uppfylla de behov som är knutna till normalt bruk av en byggnad”. Förenklat kan man säga att energiprestanda är ett mått på hur energieffektiv en byggnad är.

Två principiellt olika metoder kan användas för att ta fram en byggnads energiprestanda.

- Den ena metoden utgår från **uppgifter om den köpta energin** i en byggnad. Eftersom metoden är beroende av omständigheter vid mätögonblicket i den specifika byggnaden och energiprestanda enligt direktivet skall anges för ”normalt brukande”, bör först denna inverkan korrigeras för att sedan ersättas med ett värde för normaliserat/genomsnittligt brukande.
- Den andra metoden bygger på att **en beräkning genomförs** på grundval av den specifika byggnadens förutsättningar beträffande klimatskal, installationer, areor m.m. Data om byggnadens system matas då in i ett beräkningsprogram, som med hjälp av matematiska och erfarenhetsbaserade modeller beräknar byggnadens energiprestanda. Därefter läggs normaliserade uppgifter på, vilka motsvarar brukarnas ”normala” beteende.

Beräkningsmetodik för energiprestanda

Direktivet fordrar att alla medlemsstater i EU skall ha en metodik för att beräkna energiprestanda i byggnader. Utifrån metodiken skall minimikrav på energiprestanda fastställas för nya byggnader. Minimikrav skall även gälla för befintliga byggnader som genomgår större renovering, om byggnadens totalt användbara golvyta överstiger 1 000 m²

Energideklarering

Ägaren till en byggnad skall göra ett "energicertifikat" tillgängligt för presumtiva köpare eller hyresgäster "när byggnader byggs, säljs eller hyrs ut". Enligt direktivet får inte certifikatets giltighetstid överskrida tio år. Vissa kategorier av byggnader får undantas. Direktivet innehåller dessutom en särskild regel för "byggnader med en total golvyta på över 1 000 m² och som inhyser offentliga myndigheter och institutioner som tillhandahåller offentliga tjänster för ett stort antal personer och därför ofta besöks av dessa personer". I sådana byggnader skall, även om inte det inte rör sig om en nyuppförd byggnad, eller en byggnad som säljs eller hyrs ut, ett energicertifikat anslås på väl synlig plats. Vi beslutade under ett tidigt skede av vårt arbete att ersätta direktivets term "energicertifikat" med "energideklaration". Skälet till det är att energicertifikat lätt kan förväxlas med elcertifikat, och att termen deklaration är en bättre benämning av det dokument som avses utifrån de uppgifter som det skall innehålla.

Vilka uppgifter skall ingå

Standardiseringsorganet CEN arbetar för närvarande med att ta fram standarder som omfattar ett 40-tal olika dokument för tillämpning av direktivet. Förslag till sådana standarder förväntas vara tillgängliga under början av år 2005. I dagsläget, när deklarationernas närmare utformning i hög grad är beroende av det pågående europeiska arbetet, har vi valt att inte ange den detaljerade utformningen av de obligatoriska uppgifter som skall ingå i deklarationen och hur dessa skall tas fram.

När skall energideklaration upprättas

I Sverige finns det i dag inte några krav på att en byggnadsägare skall energideklarera sin byggnad. För att genomföra direktivet har vi utformat ett förslag till en lag om energideklaration av byggnader. Lagen föreslås omfatta alla byggnader i vilka energi används för att påverka byggnadens inomhusklimat. Kravet på att energideklarera sådana byggnader skall gälla när de uppförs, säljs eller upplåts med nyttjanderätt. För en byggnad som uppförs åvilar skyldigheten att upprätta en byggnadsdeklaration den som skall utföra eller låta utföra byggnadsarbetena, dvs. byggherren. Deklarationen skall även ges in till en myndighet, som vi benämner registermyndigheten, för registrering. Vi föreslår att Boverket skall vara registermyndighet.

Undantagen

Vi anser att de undantag som direktivet medger i huvudsak bör tillämpas inledningsvis, nämligen

- byggnader med ett särskilt kulturhistoriskt eller liknande värde,
- byggnader som används för industriella ändamål,
- kyrkor och andra byggnader som används för religiösa ändamål,
- byggnader som används inom jordbruket och liknande näringar,
- fritidshus,
- byggnader som avses att användas i högst två år, och
- byggnader vars totala golvyta understiger 50 m²

Sanktioner

Om en deklaration således inte har upprättats och lämnats in till registermyndigheten för registrering i rätt tid, eller om en deklaration är så ofullständig att den inte kan läggas till grund för registrering, får registermyndigheten påföra den som skyldigheten åvilar en förseningsavgift. Avgiften bör i stort sett motsvara kostnaden för att upprätta en energideklaration, och för att följa den allmänna prisutvecklingen knytas till prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. För småhus har vi föreslagit att avgiften skall uppgå till 10 % av prisbasbeloppet och för andra byggnader till 25 %. För år 2004 skulle detta för småhus motsvara en avgift på 3 930 kr och för övriga byggnader på 9 825 kr. Omständigheter kan inträffa som gör att en byggnadsägare inte kan fullgöra sin deklarationsskyldighet, exempelvis till följd av sjukdom eller hög ålder. Vi föreslår därför en "ventil" av innebörd att förseningsavgiften får sättas ned eller helt efterges om det finns särskilda skäl.

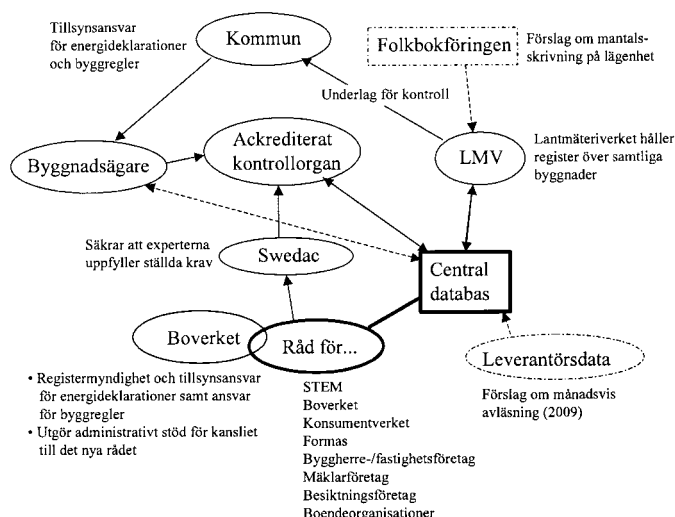
Samordning med byggnadsdeklarationer

Tidigare i år har Byggnadsdeklarationsutredningen föreslagit att ett system med byggnadsdeklarationer skall införas. En sådan deklaration skall bl.a. innehålla uppgift om utförd funktionskontroll av ventilationssystem och om radonhalten i en byggnad är uppmätt eller inte. För att inte ägare till byggnader skall vara tvungna att upprätta två olika deklarationer anser vi, om systemet med byggnadsdeklarationer blir verklighet, att systemen bör samordnas.

Oberoende energiexpert för att få ett trovärdigt system

Vi har bedömt att kraven bäst uppfylls om en energideklaration upprättas av en person – en energiexpert – vid ett ackrediterat kontrollorgan. Energiexperten skall ha fått sin kompetens bedömd och certifierad av ett ackrediterat certifieringsorgan. Vilka närmare krav gällande utbildning och yrkeserfarenhet som bör ställas på energiexperten anser vi att den ansvariga myndigheten Boverket bör ange. Vi anser dock att det, förutom tidigare bakgrund inom området, bör krävas en särskild utbildning i två nivåer, där den första nivån avser deklarering av småhus och flerbostadshus och den andra nivån avser deklarering av mer komplexa byggnader. Varje nivå bör, utöver självstudier, omfatta en till två veckors heltidsstudier.

Organisationsbild

Byggnadsdeklarationer (SOU 2004:78) och PM, Delmål för fukt och mögel samt inomhusbuller

Rubricerade har remitterats till Funktionskontrollanterna i Sverige (Funkis), som har genomfört särskilda medlemsmöten i Skåne, Halland, Karlskrona, Norrköping, Stockholm och Sundsvall för att ge ett brett underlag för vårt remissvar som vi härmed vill avge:

Svar avseende SOU 2004:78

Sammanfattning av vårt yttrande:

Generellt sett anser vi att det är viktigt att i största möjliga utsträckning bygga på den plattform som redan finns för OVK-hantering. Den är etablerad sedan 12 år tillbaka. Certifierade OVK-besiktningsmän är dessutom särskilt väl lämpade för att ta itu med byggnadsdeklarations-frågorna. Många är speciellt diplomerade för radon. De flesta arbetar dagligen med byggnadernas energifrågor. För OVK-delen i arbetet har det utvecklats många rutiner och hjälpmedel. Tillfället är dessutom väl lämpat för att öka OVK-ns genomslagskraft och därigenom lotsa fram arbetet med att inventera och utveckla miljö- energi- och radonområdet.

SOU 2004:78

”Växa i det system som redan finns och är väletablerat” är en nyckelfras. ”Förstärka systemet” är en annan.

Vi hoppas att nedanstående sju punkter från oss ”ute på fältet” vägs in i den fortsatta handläggningen av byggnadsdeklarationsarbetet.

1. Byggnadsdeklarationer är ett bra sätt att ansluta till våra nationella miljö kvalitetsmål. Vi ställer oss bakom förslaget enligt 6.6 om ”När skall byggnader deklarerars?”
2. Bestämmelser om byggnadsdeklarationer bör göras som tillägg/ändring i SFS 1991:1273, förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem. Särskild lag om byggnadsdeklarationer behövs ej i nuläget.
3. OVK-protokollet måste sändas in till tillsynsmyndigheten! Föreslagen ändring i 6 §, SFS 1991:1273 bör istället ges följande lydelse:

”Vid besiktningen skall protokoll föras. I protokollet skall antecknas resultatet av kontrollen enligt 5 §. Ett exemplar av protokollet skall lämnas till byggnadens ägare och ett exemplar sändas till sådan nämnd som avses i 3 § första stycket.

Funktionskontrollanten skall informera byggnadens ägare om skyldigheten att upprätta och anslå en byggnadsdeklaration enligt §§ och tillhandahålla en blankett för detta. Om Lantmäteriverket meddelat föreskrifter enligt §§ skall funktionskontrollanten upplysa byggnadens ägare om möjligheten att uppfylla skyldigheten enligt §§ om byggnadsdeklaration med ett elektroniskt dokument. Funktionskontrollanten skall aktivt medverka till att byggnadsägaren anslår en upprättad byggnadsdeklaration på väl synligt plats i byggnaden”

4. Boverket bör ges direktiv att meddela närmare föreskrifter om denna del i funktionskontrollantens roll. Boverkets Allmänna Råd 1995:4, ändrad genom 2000:1 bör kompletteras. Därvid bör följande särskilt beaktas.
 - Byggnadsdeklaration skall uppdateras vid återkommande funktionskontroll och vid efterkontroll av brister och fels avhjälpande som innebär att systemet är godtagbart
5. Ventilationsrutan i den föreslagna blanketten enligt 6.4 bör ha följande innehåll:

Ventilation

Funktionskontroll av ventilationssystem i byggnaden

Kontrollen utförd enligt SFS1991:1273	☐ Nej	☐ Ja
Kontrollen utförd med stöd av undantag från OVK	☐ Nej	☐ Ja
Anmärkning vid kontrollen	☐ Nej	☐ Ja
Anmärkning åtgärdad	☐ Nej	☐ Ja

Protokoll från funktionskontrollen finns att tillgå hos byggnads-ägaren och kommunens byggnadsnämnd (eller motsvarande)

Blanketten bör fastställas och tillhandahållas som elektroniskt dokument. Informationskampanj behövs.

6. För en- och tvåfamiljs hus föreslår vi att Boverkets får direktiv att för byggnadsägaren ta fram följande hjälp för att upprätta en byggnadsdeklaration:
 - Videofilm eller DVD som ger instruktioner om vad som skall finnas med och hur han ägaren kan egenkontrollera detta.
 - Lättfattlig Broschyr med motsvarande innehåll
 - Broschyr ”Så fungerar din ventilation” med olika exempel (typfall) på förekommande system och egenkontroll av dessa.
 - Uppgift om kommunal handläggare som kan rådfrågas
 - Uppgift om extern hjälp t ex funktionskontrollanter som vid särskilda behov kan anlitas. Gärna med ett enkelt avtalsförslag.
7. Vi är tveksamma till de redovisade kostnadsberäkningarna och finansiering. Erfarenheten från OVK visar klart på

att behovet av kostnadstäckning för att kommunala tillsynen på ett eller annat sätt måste tillgodoses. En genomtänkt finansiering är en nyckelfråga för att byggnadsdeklarationer skall få en god genomslagskraft. Även länsstyrelsernas tillsynsroll över kommunerna bör på något sätt ges en förstärkning.

Svar avseende PM för fukt och mögel samt inomhusbuller

FunkiS är positiv till uppdelningen i tre steg och till den angivna tidsramarna för delen om fukt, mögel och buller.

Vi önskar att utredningen framöver särskilt studerar skadlig fukt tex. legionellaspridning från kylbatterier, kyltorn, paddar i tilluftsaggregat, direktbefeuktning i grönsakslokaler och matbutiker och evaporativa kylsystem. Badrumsmiljön och ventilationens anpassning till installerade tvättmaskiner och torktumlare, kondensering på kallvattenledningar och varmvattenberedning i lågtemperaturssystem vid värmepumpar.

Vi ser också fram emot att i det fortsatta utredningsarbetet få lämna våra erfarenheter av OVK, ventilationskontroll för avsedd radonnivå och undantagen från OVK.

Stockholm den 14 oktober 2004

Olle Nevenius (på uppdrag av FunkiS styrelse)
bilaga: "Lite fakta om FunkiS"

Lite fakta om FunkiS

Författningen om Funktionskontroll av ventilationssystem är bakgrunden till att Funktionskontrollanterna i Sverige 1993 bildades på initiativ av Boverket.

Föreningens arbetsnamn i dagligt tal är FunkiS. Medlemskapet är personligt och kan förvärfvas av besiktningsmän som certifierats för riksbehörighet av ackrediterade certifieringsorgan eller som tilldelats lokalbehörighet av kommunal byggnadsnämnd. Även kommunala OVK-handläggare kan bli medlemmar.

Det finns i dag 1200 medlemmar fördelade över riket. Föreningen är en helt ideell förening med kansli i Lomma. Föreningen verkar bland annat för att OVK-kontrollerna skall

ske med en enhetlig teknisk och etisk nivå. Konkret sker detta genom att medlemmarna och andra intresserade tillhandahåller olika hjälpmedel för arbetet såsom dataprogram för protokoll-intyg-frågor/svar, kurser, seminarier, lokalmötesträffar. Det finns ett teknisk råd och en etikgrupp som bistår med tolkningar och råd i OVK-arbetet.

På uppdrag av Boverket har vi i samarbete med LTH tagit fram kursmaterial och utbildningar för länsstyrelsernas radonhandläggare, som nu även används för radonutbildning av riksbehöriga OVK-besiktningsmän

FunkiS verkar även som remissinstans för olika slag av utredningar. Just nu är det Byggnadsdeklarationsutredningen och Byggnadsmiljöutredningen som behandlas.

En OVK-besiktningsman har mestadels andra yrkesroller parallellt med OVK-rollen. Man kan lugnt säga att yrkesrollerna inom hela Ventilationsbranschen/Byggnadsautomationsbranschen/Skorstensfejarmästarsidan finns med. OVK-delen för en enskild besiktningsman utgör oftast 20-50 % av total arbetstid.

De flesta av våra medlemmar är även medlemmar i andra branschföreningar såsom VVS-tekniska föreningen, RSVI, RSVR, FSV etc.

BYGGNADSDEKLARATION – inomhusmiljö och energianvändning

Byggnad och byggnadens/fastighetens ägare

Fastighetsbeteckning och ev. husnummer :	
Byggnadens adress och ort: Fastighetsägare/förvaltare:	
Internt byggnadsnamn	Internt nr

Miljöarbete i byggnaden – inomhusmiljö

Inventerings- eller kvalitetssystem för god inomhusmiljö System _____ (Namn) _____	☐ Nej	☐ Ja
Enkäter för att fånga upp de boendes synpunkter	☐ Nej	☐ Ja år
Inomhusmiljön har undersökts i fråga om Värmebeholdning ☐ Ja år	☐ Nej	Fukt ☐ Ja år
Vattentemperatur ☐ Ja år	Buller ☐ Ja år	Annat _____
Dokumentation finns att tillgå _____ (Plats eller kontakt) _____		

Ventilation

Funktionskontroll av ventilationssystem i byggnaden		
Kontrollen utförd enligt SFS 1991:1273 (OVK)	☐ Nej	☐ Ja datum
Kontrollen utförd med stöd av undantag från OVK	☐ Nej	☐ Ja datum
Anmärkning vid besiktning	☐ Nej	☐ Ja
Anmärkning åtgärdd	☐ Nej	☐ Ja datum
Typ av ventilationssystem i byggnaden		
☐ Självdrag	☐ Mekanisk från- och tilluft	
☐ Mekanisk frånluft	☐ Mekanisk från- och tilluft med värmeåtervinning	
Besiktningsprotokoll finns att tillgå _____ (Plats eller kontakt) _____		

Energi

Planer för förbättrad energianvändning	☐ Finns inte	☐ Finns
Särskild redovisning om energianvändning i byggnaden	☐ Finns inte	☐ Finns
Planer finns att tillgå _____ (Plats eller kontakt) _____		
Särskild redovisning finns att tillgå _____ (Plats eller kontakt) _____		

Radon

Föreskrivet gränsvärde för byggnaden	
Radongashalten i byggnaden är kontrollerad	☐ Nej ☐ Ja år
Mätning enligt Statens Strålskyddsinstituts metodbeskrivning har gjorts under mätperioden _____ (år månad datum – år månad datum)	
Radongashaltens årsmedelvärde i byggnaden enligt mätprotokoll _____ Bq/m ³ luft	
Högsta mätta årsmedelvärde i en bostad i byggnaden _____ Bq/m ³ luft	
Mätprotokoll finns att tillgå _____ (Plats eller kontakt) _____	

.....
Fastighetsägare/byggnadsägare Datum

Storsatsning på luft

Två böcker med en total upplaga på över 15 000 exemplar. Två stora seminarier med hundratals besökare. En mediekampanj med fokus på alla rätt till ren luft inomhus.

Branschföreningen Svensk Ventilation marknadsför sitt budskap tydligt.

Intresset för inomhusmiljön ökar, både bland byggherrar och bland dem som jobbar och bor i husen. Ny nordisk forskning visar också på ett klart samband mellan dålig luft inomhus och ökad risk för astma och allergi. Nära hälften av våra barn drabbas idag av allergi i någon form.

– Vi har det senaste året arbetat med en kampanj som vi kallat ”Bra Ventilation” och vi märker mycket tydligt att det blir lättare och lättare att skapa intresse för de här frågorna, säger Ingvar Ygberg, VD för Svensk Ventilation.

Kampanjen har varit framgångsrik både i och utanför den egna branschen. Många nyhetsmedier, från små lokaltidningar till Aktuellt, har tagit upp frågor om inomhusluft.

– Vi har velat sätta fokus på att vi människor mår mycket bättre, och också presterar mycket bättre, om vi får andas frisk luft även inomhus. Enda sättet att få frisk luft inomhus är att ha bra ventilation, säger Ingvar Ygberg.

En stor del av kampanjen har varit en bok med den provocativa titeln ”Luften inne dödar”. Titeln har valts för att få så många som möjligt att reagera. Något man lyckats med, den första upplagan på 10 000 böcker tog slut snabbt. En andra tryckning har gjorts och boken har också i höst givits ut på engelska för att kunna användas bland annat som hjälp att påverka EU:s beslutsfattare.

Boken har också legat till grund för en 15 minuter lång informationsfilm som finns att ladda ner från hemsidan www.svenskventilation.se eller beställa på DVD

Kampanjen Bra Ventilation skulle från början hållit på i ett år, nu ser det dock ut som om det blir en fortsättning.

– Vi är mycket nöjda med resultatet och vill fortsätta. Fram till nu har vi satt fokus på arbetsplatser och skolor, nu kommer vi också att ta upp bostadsfrågor. Vi tillbringar ju mycket av vår tid just i våra bostäder och luften vi andas där har naturligtvis stor betydelse för hur vi mår.

Ingvar Ygberg

”Luften inne dödar”

En annan viktig uppgift för Svensk Ventilation är att föra fram olika säkerhetsfrågor. Den andra boken som givits ut under året är boken ”Brandskydd” där ett stort antal praktiska lösningar visas.

Att Svensk Ventilation nu driver olika ventilationsfrågor inte bara inom den egna branschen betyder att man anammat ett nytt arbetssätt, det är bra att synas och höras.

– Vi i branschen har inte varit tillräckligt bra på att nå ut med hur viktigt det är med ventilation, kanske för att det för oss är så självklart att alla behöver frisk luft. Nu måste vi tala om det högt och tydligt, säger Ingvar Ygberg.

Svensk Ventilation

Utvärdering av OVK-anbud

Somliga gör det billigare än andra. Blir det lika bra eller slarvas det? Många klagar på att kontroll ej utförs.

Vissa klagar på att priset för besiktningen är det enda avgörande. Några byggnadsägare vill slippa så lindrigt undan som möjligt, när påminnelsen om att inkomma med OVK-protokoll dimper ner. Men det finns också byggnadsägare som vill köpa kvalitet men som måste anta billigaste anbud. Frågan är då om man med ett viktningssystem vid utvärdering av OVK-anbud kan höja OVK-kvaliteten.

Här är ett förslag från vår v.ordf Gunnar Nihlén att fundera över. Inkom gärna med ditt eget! Kanske kan vi ställa samman det som kommer in till någon form av riktlinje. Glöm inte bort AV-OVK som är en god hjälp vid OVK-beställning och som finns på vår hemsida.

Förslag till viktning vid anbudsutvärdering

Benämning	Innehåll	Vikt %
CV	Utbildning generellt och inom OVK	20
Erfarenhet	Utförda OVK-projekt	20
Referenser	Referenspersoner på beställare för utförda uppdrag	10
Behörighet	-	15
Timpris	-	35

- Läs gärna igenom AV-OVK som är en god hjälp vid OVK-offerter och som finns på vår hemsida.
- Titta också på artikeln i bulletin 2003:1/2003:2 sidan 11, som listar de flesta prispåverkande faktorerna.
- Det skulle också vara roligt att få in förslag på vad en byggnadsägare själv kan göra före, under och efter OVK för att få lägsta möjliga pris

God kännedom om besiktningsobjektet, dess hyresgäster, verksamheten, driftorganisationen och kunskaper om det aktuella styr-regler- och övervakningssystemet väger ofta tungt när OVK-anbud avgör för större byggnader.

Radondiplomerade

Funktionskontrollanter med riksbehörighet K som genomgått radonutbildning och godkänts vid kunskapsprov under hösten 2004.

Bakgrund

FunkiS radonsatsning är genomförande av utbildning för att ge funktionskontrollanterna specialkunskaper om radon och radonsänkande åtgärder för att bistå egnehemsägare enligt BFS 2003:1 RN1.

Radonutbildningen

FunkiS har sammanställt ett utbildningspaket om radon för riksbehöriga funktionskontrollanter. Utbildningen genomförs med ett omfattande självstudiemateriel med läsanvisningar och vid en kursdag där radonkompendium 2003:1 utgör basen. Instruktorer vid utbildningen är docent Gilbert Jönsson från fys.inst vid LTH samt en specialutbildad OVK-besiktningsman från FunkiS. Utbildningen

avslutats med ett skriftligt kunskapsprov. Diplom ges till de som godkänts vid detta prov och har giltig riksbehörighet.

Rekommendationer

Funkis upprättar en förteckning över de som tilldelats diplom. Dessa besiktningsmän har verifierade kunskaper och förmågor för radonåtgärder.

Förteckningen

FunkiS förteckning skickats ut till Länstyrelsernas handläggare av bidragsansökningar för radonåtgärder, kommunens radonhandläggare vid enhet miljö och hälsa samt kommunens OVK-handläggare, tillsammans med ett foljebrev. Förteckning kompletteras efterhand som nya radondiplom delas ut.

En komplett förteckning med adress, telefon och behörighetsuppgifter kan hämtas på www.funkis.se, se sidan om Radon.

Personer som godkänts vid FunkiS radonutbildning hösten 2004.

Dennis Andersson Accent VVS-Konsult, GÖTEBORG
Erling Bill Feelgood Norr AB, SUNDSVALL
Stefan Bokfors Synergia Ventilation AB, NYHÄSHAMN
Johan Bågander YIT Building Systems AB, STOCKHOLM
Folke Bäck Crown Fastigheter AB, GÖTEBORG
Fredrik Christiansen Reglyr AB, HUDDINGE
Bo Crus Riksbyggen Syd, VÄXJÖ
Claes Dahlborn Vallentuna Driftkontroll AB, VALLENTUNA
Ulf Emanuelsson Lars Eklund VVS-Service AB, ÖREBRO
Sune Enbjärde VVS Konsult Sune Enbjärde, HUSKVARNA
Ralf Falkeland Ulf Smed AB, SPÅNGA
Ceoca Florin LEB Consult AB, JOHANNESHÖV
Mats Granholm Kadesjö's I.A.B, VÄSTERÅS
Anders Hellström Ståhlkloo Ingenjörbyrå Norrtälje AB, NORRTÄLJE
Björn Hesselgren Fläktsystem AB, HÄGERSTEN
Peter Hornbeck Klimatkontroll Hornbeck AB, VELLINGE
Anders Häggkvist Kadesjö's Ingenjörbyrå AB, VÄSTERÅS
Leif Jonason ACC services AB, NORRKÖPING
Bengt Lassenius TQI-consult AB, NACKA
Kent Lorentzon Sweco Theorells, HALMSTAD
Stefan Norell Skanska Inneklimat AB, UPPSALA
Kåre Norman Fürst VVS- & Energiteknik AB, UPPLANDS VÄSBY
Lars-Åke Persson LÅP's Ventilation & Brandskyddskontroll AB, NYNÄSHAMN
Per Persson-Kangas Feritex Luftbehandling AB, ENHÖRNA
Mathias Samuelsson LEB Consult AB, JOHANNESHÖV
Michael SELLERING HSB Göteborg, Hisings Backa
Roger Sjöstrand E & S Ventilation AB, BUNKEFLOSTRAND
Thor Skjören TRIA VVS-Konsult AB, TROLLHÄTTAN
Tony Sotare Sotarbolaget i Stockholm AB, ENSKEDE
Amir Souresrafil Sweco Projekledning AB, MALMÖ
Aaron Virtanen AVB Ventilation, HUDDINGE
Tommy Vähä-Rainio ÅF-Installation AB, GÖTEBORG
Benny Åström FRÄNSTA
Magnus Öberg Bravida Mellersta AB, NORRKÖPING

Radonkurs för riksbehöriga

Nya kurstillfällen 2005

Under våren och hösten 2005 planeras nya kurser för genomförande i Stockholm, och Lomma. Kursen är en heldagarskurs och vänder sig till dig som är OVK-besiktningsman och har behörighet K enligt BFS 1996:56 ÖVR 80.

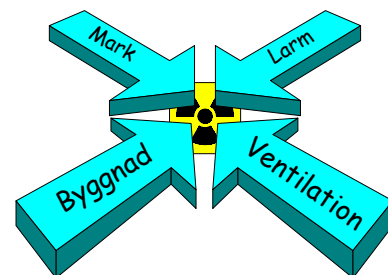
För att reducera kurstiden skall deltagarna genomföra egna förstudier. En pärm med litteratur med läsanvisningar översänds ca en vecka innan kursen. Pärmen skall medtagas till kursen. Innehållet i pärmen är avsett att fungera som faktabank som man vid behov kan rådfråga.

- Stockholm 8 februari, kl 09-18
Plats meddelas senare
- Lomma 8 mars, kl 09-18
FunkiS kansli, Kontorsgatan 30
- Stockholm 4 oktober, kl 09-18
Plats meddelas senare
- Lomma 24 oktober, kl 09-18
FunkiS kansli, Kontorsgatan 30

OBS ! Anmälningssblankett finns på Internet

Kursen ger de specialkunskaper om radon och åtgärder i egnehemsmiljön som kompletterar den riksbehörige K funktionskontrollantens kunskaper och förmågor. Den kalla årstiden är rätt tid för att ta i tu med radonproblem. Kursen är plattformen för en saklig handläggning av radonåtgärder och hjälp till egnehemsägaren.

Radonkurserna är ett samarbete mellan Boverket, Lunds Tekniska Högskola och FunkiS. Kurstillfällena arrangeras i FunkiS egen regi. Allt kursmaterial är sammanställt och redigerat av Funkis kansli i samråd med Boverket och Lunds Tekniska Högskola.

Mät och redovisa ventilation och termiskt inomhusklimat!

Miljööverdomstolens har avgjort "Varbergsfallet".

Socialstyrelsens allmänna råd är rimliga och skäliga krav för både ventilation och termisk komfort. Kontrollmätning och åtgärdsredovisning för förbättrad ventilation skall ske. Domen listar 6 punkter som vid vite förelägges. Domslutet har en stor principiell betydelse. Det räcker inte med godkänd OVK. Byggnadsägaren måste kunna styrka att ventilation och termisk komfort inte är en sanitär olägenhet. Kontrollmätning krävs. Det skall bli intressant att följa upp krav på eventuell felavhjälpande åtgärd. Kan det bli nya uteluftsdon i alla fall?

Här är ett sammandrag av Varbergsfallet i den kronologiska ordning som har kunnat utläsas i dokumenten till mål M2084-03

Bakgrund

Fastighetsägare är Varbergs Bostadsbolag. Byggnaden med byggår 1964 är försedd med S-ventilation och vädringsfönster. Godkända OVK:er är utförda 1996 och 2000. (Boverket har också konstaterat att ventilationssystemet uppfyller kraven som gällde när byggnaden uppfördes.) En hyresgäst klagar i januari år 2000 på inomhusmiljön i lägenheten. I februari gör kommunens miljökontor en inspektion och noterar:

- Ventilationen i lägenheten var av självdragstyp.
- Lägenheten saknade helt alla former av tilluftsöppningar.
- Frånluftsflöde i köket uppmättes till cirka 20 m³/h
- Frånluftsflöde i sovrummet uppmättes till cirka 6 m³/h,
- Luftflödet i badrummet gick baklänges och uppmättes till cirka 30 m³/h.
- Utomhusklimatet var vid inspektionstillfället mulet väder med duggregn, 5 °C, 90 % rel. luftfuktighet och 7-8 m/s i vindstyrka.

Ventilationen i lägenheten levererade vid inspektionstillfället 29 + 6 m³/h i frånluftsflöde. En volym på 26 m³/h per timme i en lägenhet om 65,1 m³ med takhöjden 2,50 m ger en luftomsättning på 0,16 rumsvolymer per timme ($26/(65,1 \times 2,50) = 0,16$). Mätningar av luftflöde genomfördes med varmtrådsanemometer.

Miljönämndens föreläggande

Nämndens bedömning är att kraven på fungerande ventilation enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inte uppfylls i den inspekterade lägenheten och misstänker dessutom att dessa brister kan föreligga i alla lägenheter i fastigheten. Nämndens bedömning är bland annat att vädringsfönstren inte går att använda som tilluftsventiler eftersom det under den kalla delen av året leder till drag och termisk okomfort och att det därmed föreligger olägenhet för människors hälsa i den aktuella lägenheten och troligen i hela fastigheten. En fastighetsägare har med införandet av miljöbalken den 1 januari 1999 ett mycket större ansvar än tidigare. Enligt balkens 2 kap, om de allmänna hänsynsreglerna m.m. är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av kapitlet iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön. Det är fastighetsägaren som har bevisbördan.

Miljö- och räddningsnämnden i Varbergs kommun beslutar den 10 februari 2000 i delegation i med stöd av 26 kap. 9, 21, och 22 § miljöbalken samt med hänvisning till 33 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att förelägga Varbergs bostads AB i egenskap av ägare till fastigheten Pilbågen 2 med adressen Granvägen 8 i Varberg nedanstående, som även kompletteras med vitesföreläggande enligt beslut den 19 juni 2000.

1. Vid ett vite av 5000 kronor montera in friskluftsventiler i lägenhet 330-208 i sovrum och mindre rum intill köket. Ventilerna skall monteras och vara av ett sådant slag att problem med den termiska komforten inte uppstår. Arbetet skall utföras på ett fackmannamässigt sätt.
2. Vid ett vite av 5000 kronor genom kontrollmätning visa att ventilationen i lägenhet nummer 330-208 uppfyller kraven i Socialstyrelsens allmänna råd (1999:25).
3. Vid ett vite av 50000 kronor genom kontrollmätning visa att ventilationen i resten av fastigheten uppfyller kraven i Socialstyrelsens allmänna råd (1999:25).
4. Vid ett vite av 5000 kronor redovisa till miljö- och räddningsnämnden vilken åtgärd som vidtagits i lägenhet nummer 330-208 för att förbättra ventilationen.
5. Vid ett vite av 5000 kronor redovisa till miljö- och räddningsnämnden resultatet av kontrollmätningarna i lägenhet 330-208.
6. Vid ett vite av 25000 kronor redovisa till miljö- och räddningsnämnden resultatet av kontrollmätningarna i resten av fastigheten.
7. Vid ett vite av 25000 kronor redovisa till miljö- och räddningsnämnden förekomsten eller avsaknaden av tilluftsöppningar i resten av fastigheten.

Bostadsbolaget överklagar till länsstyrelsen i Halland

Länsstyrelsen upphäver det överklagade föreläggandet 2000-10-02 och vitesföreläggandet 2000-11-02 och gör bland annat följande bedömning:

Lägenhetens sovrum är utrustade med vädringsfönster, som är ställbara på glänt. Ett fönster som står på glänt medför ett luftombyte av storleksordningen 10 - 20 m³/h. Med hänvisning till vad som anförts finner Länsstyrelsen att olägenhet för människors hälsa inte bedöms föreligga. Nämndens föreläggande skall därför upphävas.

Kompletterande spårgasmätning

Bostadsbolaget ifrågasätter utförda mätningar och miljönämnden låter därför utföra kompletterande mätningar med spårgasteknik. Dessa utförs 2001-02-26—03-12 och visar 0,27 ca oms/h. Även dessa mätningar ifrågasätts och bostadsbolaget låter utföra ny mätning 2002-01-30—02-07 och visar 0,29 oms/h med stängda vädringsfönster och 0,73 oms/h med 16 mm öppning i vädringsfönstren.

Miljönämndens överklagar till miljödomstolen i Vänersborg tingsrätt

Miljödomstolen bifaller överklagande och upphäver länsstyrelsens beslut 2003-02-14. Miljönämndens föreläggande enligt ovan skall stå fast. I domskälen anges bland annat följande:

De mätningar som utförts visar att en godtagbar grundventilation inte utan svårigheter kan åstadkommas i lägenheten utan risk för drag i de rum vars vädringsfönster står öppna. Enligt miljödomstolens bedömning kan således vädringsfönster inte anses utgöra en godtagbar lösning för att tillgodose grundbehovet av ventilation i lägenheten. Fönstren får i stället användas för att tillfälligt öka ventilationen vid behov av genomvädring av bostaden. Den kostnad som anordnandet av en fast ventilation beräknas uppgå till kan inte anses orimlig i förhållande till nyttan från hälsoskyddssynpunkt. De nackdelar bolaget pekat på med fasta ventilationsanordningar såsom att de vid normal placering är svårreglerade och att de kan upplevas som dragiga torde kunna undvikas med lämplig placering och utformning. Det finns inget hinder mot att i enlighet med föreläggandena ålägga bolaget att utreda luftväxling och ventilationsanordningar i resten av fastigheten.

Bostadsbolaget överklagar till miljööverdomstolen i Svea Hovrätt

Miljönämnden medger att punkten 1 föreläggandet utgår och tillägger att kontrollmätning även skall ske av termisk komfort. Den 15 december 2004 kommer domen, som ej kan överklagas. Här nedan återges endast delarna avseende domslut och domskäl.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Miljööverdomstolen, som avslår det av Varbergs Bostads AB framställda yrkandet om avvísning, ändrar miljödomstolens domslut på så sätt att Miljö- och räddningsnämndens i Varbergs kommun föreläggande den 19 juni 2000, § 100, skall ha följande lydelse.

Varbergs Bostads AB i egenskap av ägare till fastigheten Pilbågen 2 med adressen Granvägen 8 i Varberg föreläggs följande.

1. Vid ett vite om 5 000 kr genom kontrollmätning visa att ventilationen och den termiska komforten i lägenhet nummer 330.208 uppfyller kraven i Socialstyrelsens allmänna råd (1999:25) och (198 8:2).
2. Vid ett vite om 50 000 kr genom kontrollmätning visa att ventilationen och den termiska komforten i resten av fastigheten uppfyller kraven i Socialstyrelsens allmänna råd (1999:25) och (198 8:2)
3. Vid ett vite om 5 000 kr redovisa till miljö- och räddningsnämnden vilken åtgärd som vidtagits i lägenhet nummer 330.208 för att förbättra ventilationen.
4. Vid ett vite om 5 000 kr redovisa till miljö- och räddningsnämnden, resultatet av kontrollmätningarna i lägenhet nummer 330.208.
5. Vid ett vite om 25 000 kr redovisa till miljö- och räddningsnämnden resultatet av kontrollmätningarna i resten av fastigheten.
6. Vid ett vite om 25 000 kr redovisa till miljö- och räddningsnämnden förekomsten eller avsaknaden av tilluftsöppningar i resten av fastigheten.

Punkt 3 gäller lägenhet 330.208 och skall åtgärdas snarast och senast tre månader efter att fastighetsägaren har tagit del av detta beslut.

Punkt 1 och 4 gäller lägenhet 330.208 och skall åtgärdas snarast och senast sex månader efter att fastighetsägaren har tagit del av detta beslut.

Punkt 2, 5 och 6 gäller resten av fastigheten och skall åtgärdas snarast och senast sex månader efter att fastighetsägaren har tagit del av detta beslut

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Miljööverdomstolen finner inget hinder mot att pröva det av kommunen justerade föreläggandet. Bolagets avvísningssyrkande skall därför avslås.

Enligt 9 kap. 9 § miljöbalken skall bl.a. bostäder brukas -på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer och ägare till berörd egendom skall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa.

Enligt 33 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall en bostad i syfte att hindra uppkomst av olägenhet för människors hälsa särskilt ge betryggande skydd mot bl.a. värme, kyla och drag samt ha tillfredsställande luftväxling genom anordning för ventilation eller på annat sätt.

En tillsynsmyndighet får enligt 26 kap. 9 § miljöbalken meddela de förelägganden och förbud som behövs i det enskilda fallet för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas.

Enligt 26 kap. 21 och 22 §§ miljöbalken får tillsynsmyndigheten vidare förelägga verksamhetsutövare att lämna de uppgifter och handlingar samt utföra de undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Det av nämnden yrkade föreläggandet hänvisar till de av Socialstyrelsen utfärdade allmänna råden (1988:2) om termiskt inomhusklimat och (1999:25) om ventilation.

De allmänna råden (1988:2) behandlar de faktorer som påverkar det termiska klimatet i bl.a. bostäder, hur undersökning av det termiska klimatet bör utföras samt inom vilka gränser det bör hållas för att det inte skall uppstå sanitär olägenhet. Råden syftar till att ge vägledning om vilka bedömningsgrunder som bör tillämpas. De allmänna råden (1999:25) om ventilation innehåller bl.a. vägledande riktvärden för bedömningen av om bristande luftkvalitet i bostäder innebär olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § miljöbalken.

Allmänna råd innehåller rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas och utesluter inte andra sätt att uppnå de mål som avses i författningen. Råden grundas på antagandet att i huvudsak acceptabla förhållanden kan uppnås om vissa värden innehålls. Miljööverdomstolen anser att de riktvärden som anges i råden (198 8:2) och (1999:25) innebär rimliga och skäligen krav avseende termisk komfort och ventilation.

Nämndens medgivande av att punkten 1 i föreläggandet skall utgå samt dess justering av föreläggandet i övrigt innebär ett krav på bolaget att visa att de allmänna råden uppfylls men inte att uppfyllandet skall ske på visst angivet sätt. Miljööverdomstolen finner mot bakgrund av de mätningar som nämnden har åberopat samt utredningen i övrigt i målet att det finns fog för att förelägga bolaget att utföra mätningar och ge in redovisningar på sätt nämnden nu har yrkat. Miljödomstolens dom skall därför ändras i enlighet med detta.

Det åligger nämnden att delge bolaget det genom denna dom ändrade föreläggandet.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

Kallelser till extra stämmor

Vid årsmötet 2004 på Billinge hus fick styrelsen i uppdrag att undersöka möjligheten av att variera tidpunkten för årsmötets förläggande under en längre tidsperiod. Enligt våra stadgar skall mötet hållas under maj månad. Tidsbegränsningen medför ofta oönskade kollisioner med andra föreningsstämmor och diverse maj-aktiviteter som medlemmarna har. Därför föreslås nu en stadgeändring som innebär att perioden "maj" utökas till "mars-maj". Styrelsen har beslutat att kalla till stadgeenliga extra stämmor för beslut om följande:

Styrelsens förslag:

Ändring av texten i föreningsstadgarna §9, andra stycket, första meningen under rubriken "Ordinarie stämma, årsmöte"

Från "Årsmötet skall hållas en gång årligen under maj månad."

Till "Årsmötet skall hållas en gång årligen under perioden mars-maj månad."

Kallelse till extra stämma 1, 2005

Härmed kallas du till FunkiS extra stämma för ändring av stadgarna.

Tid: Tisdagen den 15 februari 2005, kl 16.00.
Plats: NB-konsulter AB, Pentavägen 5A, Täby.

Program:

kl 16.00	Välkomsttal	Gunnar Nihlén
kl 16.05	Dagordning:	
1	Val av ordförande för stämman	
2	Val av två justeringsmän	
3	Fråga om stämman blivit vederbörligen utlyst	
4	Styrelsen förslag enligt ovan	
5	Mötets avslutande	

Anmäl gärna ditt deltagande till extra stämman till kansliet.

Välkommen till extra stämma
Styrelsen

Kallelse till extra stämma 2, 2005

Härmed kallas du till FunkiS extra stämma för ändring av stadgarna.

Tid: Tisdagen den 22 mars 2005, kl 16.00.
Plats: Stadsbyggnadskontoret, Tekniska nämndhuset, 5:133 (Runda bords salen), Fleminggatan 4 Stockholm

Program:

kl 16.00	Välkomsttal	Hans Fischer
kl 16.05	Dagordning:	
1	Val av ordförande för stämman	
2	Val av två justeringsmän	
3	Fråga om stämman blivit vederbörligen utlyst	
4	Styrelsen förslag enligt ovan	
5	Mötets avslutande	

Anmäl gärna ditt deltagande till extra stämman till kansliet.

Välkommen till extra stämma
Styrelsen

FunkiS
Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
c/o StyroVent Syd Konsult AB
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Tel 040-412415, Fax 040-410151
Email funkis@funkis.se
Hemsida www.funkis.se

FunkiS Styrelse 2004/2005

Hans Fischer, ordf. Tel 0173-82442, Fax 0173-82442
Gunnar Nihlén, v.ordf. Tel 08-7929168, Fax 08-7920245
Bengt Andersson, sekr. Tel 040-331273, Fax 040-336259
Stig Fritzell, kassör Tel 011-395029, Fax 011-395229
Kjell Swärdh, led. Tel 035-120373, Fax 035-158693
Jan Borglund, led. Tel 08-375660, Fax 08-375660
Birger Mäki, led. Tel 060-169982, 060-158183
Erik Kylefalk, led. Tel 0480-475422, 0480-475422

Tala om när du flyttar!

Vid adressändring använd postens adressändringskort (bl.2050.05). Fyll i både din nya och din gamla adress. sänd kortet till FunkiS kansli.

Du som är medlem ändrar själv din adress på www.funkis.se, logga in på medlemssidan och följ anvisningarna.

FunkiS Bulletinen nr 2004:3